

CIVISTI

Európai uniós projekt az európai tudomány és technológia témájában az Európai Bizottság 7. Keretprogramjának támogatásával

A magyar polgárok jövőképeinek katalógusa

A polgárok első találkozásán született jövőképek
2009. május 23-24. Pusztazámor, Magyarország

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
A magyar polgárok első találkozója	4
A CIVISTI kutatás magyar résztvevői	6
A magyar jövőképek.....	7
<i>Az EU és a családalapítás és családfenntartás segítése</i>	<i>7</i>
<i>Az élet érték.....</i>	<i>8</i>
<i>Megújuló szépség és hasznosság</i>	<i>9</i>
<i>Egy boldog nap – 2045. április 16. kedd</i>	<i>10</i>
<i>Energiapazarlás megszüntetése, energiaspórolás.....</i>	<i>12</i>
<i>Lokális saláta globális módra. A globalizáció negatív hatásainak csökkentése</i>	<i>14</i>
<i>Hagyományos, többgenerációs családmodell az Unióban</i>	<i>15</i>
<i>Boldog magyar gyermek és diákként az Unióban</i>	<i>16</i>
<i>Életben maradás feltétele: az ivóvíz.....</i>	<i>18</i>
<i>Nyugodt időskor – aktívan.....</i>	<i>19</i>
A közös munka folytatása.....	20
A kutatásban részt vevő partnerek	21

Bevezetés

A Medián Közvélemény- és Piackutató Intézet egy nemzetközi konzorcium tagjaként vesz részt az európai uniós CIVISTI projektben. A projektet az Európai Bizottság számára és támogatásával végezzük hét európai országban: Ausztriában, Belgiumban, Bulgáriában, Dániában, Finnországban, Máltán és Magyarországon.

A projekt során az uniós polgárok, valamint tudósok, szakértők és a civil szféra részvételével új tudományos és technológiai témákat, kutatási és fejlesztési ötleteket, valamint a meglévő kutatások és innovációk közötti hangsúlybeli változtatásokra keresünk javaslatokat. Ehhez 2009 májusában és júniusában hét országban tartjuk meg az állampolgárok találkozóit, amelyeken 10-10 jövőképet fogalmaznak meg a résztvevők. Mind a hét országban lefordítjuk angolra a polgárok jövőképeit, hogy a témák és az országok közötti hasonlóságokat és különbségeket össze lehessen vetni. A jövőképeket aztán európai uniós szakértők, tudósok, valamint a felmerült témák érintettjei fogják tanulmányozni és kutatási-fejlesztési témákká alakítani 2010 áprilisában. Ezt követően 2010 októberében újabb állampolgári találkozókra kerül sor, hogy a polgárok áttekinthessék és hitelesítsék a jövőképeikből született javaslatokat. A projekt eredményeit elküldjük az Európai Bizottságnak, a végső eredményeket pedig 2011 januárjában mutatjuk be Brüsszelben.

A CIVISTI projekt célja, hogy újfajta kutatási módszere segítségével összekapcsolja a tudomány, a technológia, a döntéshozatal szereplőit és az uniós polgárokat az európai tudomány és fejlesztések jövőjével kapcsolatban. A projekt eredményeként egyrészt a döntéshozók képet kaphatnak arról, hogy mit tartanak fontosnak az uniós polgárok: mivel foglalkozzanak a tudomány és a technológiai fejlesztés szakemberei, másrészt mire költsek el az uniós adófizetők, tagországok befizetéseit. Ezen túl segíti a tudomány, a szakemberek, valamint a lakosság közti kommunikációt: mivel kellene foglalkozni, mert az emberek fontosnak tartják, de a tudósok, fejlesztők eddig kevés figyelmet szenteltek neki, illetve mivel foglalkoznak ugyan régóta a tudósok és szakemberek, ám az emberek szintjére ez nem tudott eljutni. Végül, de nem utolsó sorban az Európai Bizottság a CIVISTI felmérésben született ötletek, javaslatok alapján határozza majd meg a 8. Keretprogram tudományos és technológiai területeit, témáit.

A CIVISTI kutatás első magyarországi találkozására 2009. május 23-án és 24-én került sor Pusztazámorban, 22 véletlenszerűen kiválasztott polgár részvételével. Ez a katalógus az általuk megfogalmazott és elkészített jövőképeket tartalmazza az európai tudomány és technológiai fejlesztések számára.

Szeretnénk köszönetet mondani minden résztvevőnek a kétnapos összejevetelen nyújtott elkötelezett és kitartó munkájáért, türelméért és lelkesedéséért.

A Medián stábja és munkatársai nevében:

Bakonyi Eszter kutatásvezető, a CIVISTI projekt magyarországi szervezője

2009. július

A projektről további információk olvashatók magyar és angol nyelven a www.median.hu, valamint a www.civisti.org honlapokon.

A magyar polgárok első találkozója

A CIVISTI kutatás keretében 22 különböző társadalmi háttérű ember találkozott egymással 2009. május 23-24-én Pusztazámoron, hogy jövőképeket készítsen az európai tudomány és technológia fejlődéséhez.

Mit jelent a jövőkép fogalma? A jövőképet sokféleképpen lehet értelmezni, születhet álmokból és vágyakból vagy félelmekből és aggodalmakból. Gondolhatunk a közelebbi vagy a távolabbi jövőre, az emberek, a kis közösségek, a nemzetek, országcsoportok vagy a világ jövőjének lehetséges képére. Ebben a kutatásban a jövőkép a 30-40 év múlva bekövetkező, kívánatos jövőről alkotott elképzelést vagy fantáziaképet jelenti. Születhet reményekből és álmokból – de ugyanúgy olyan problémákkal vagy elképzelt fenyegetésekkel kapcsolatos aggodalmakból és félelmekből is, amelyekből nem szeretnénk, ha a jövőben valóság lenne.

A beszélgetéshez a résztvevőket véletlenszerűen választottuk ki az ország felnőtt népességéből. A Medián minden hónapban országosan reprezentatív felmérést végez 1200 fő megkérdezésével különböző társadalmi-gazdasági és politikai kérdésekről. A beszélgetések során február és április között összesen három alkalommal arról is megkérdeztük az embereket, van-e kedvük részt venni ezen a hétvégi beszélgetésen. Összesen 189 ember jelentkezett, ebből választottunk ki a májusban is ráérő és érdeklődést mutató jelentkezőkből 30 embert úgy, hogy koruk, nemük és iskolai végzettségük szerint különbözzenek egymástól. Tapasztalataink szerint így nagyobb eséllyel születnek egymástól eltérő, sokféle és változatos gondolatok, elképzelések és érvelési módok. A tervezett 25 résztvevőből az utolsó pillanatban hárman visszamondták, így 22 fővel, 15 férfival és 7 nővel tartottuk meg a beszélgetéseket. A beszélgetés előtt a CIVISTI kutatói egy tájékoztató füzetet, a CIVISTI Magazin-t juttatták el minden résztvevőhöz, hogy előzetesen tájékozódni tudjanak a témáról – ez is megtalálható a kutatás honlapján.

Visszatekintés a múltba

A CIVISTI kutatói által közösen kidolgozott módszertan és a Magazin egységessége biztosítja, hogy mind a hét országban közel egyformán tudjon megvalósulni ez a felmérés, és így az eredmények hitelesek, pontosak, megbízhatóak és összevethetőek legyenek. A CIVISTI módszer előnye, hogy figyelembe veszi mind a szakértők, tudósok, mind a politikusok és döntéshozók – valamint az uniós polgárok, a hétköznapi emberek véleményét, kívánságait az európai tudomány és technológia jövőjével kapcsolatban.

Ezáltal:

- jobb és többek által átgondolt, javított gondolatokhoz juthatunk,
- növeljük a polgárok részvételét az európai ügyekben,
- mindenki hozzá tudja tenni a maga tudását, kompetenciáját,
- a polgárok lobb- és tudománypolitikai érdekektől mentesen szólnak hozzá, valamint
- erősítjük a kutatás folyamatának és az európai uniós munkának, döntéshozatalnak az átláthatóságát.

A másfél napos összejövetelen a résztvevők kis- és nagycsoportokban, valamint párokban gondolkodtak, ötleteltek a Medián képzett és gyakorlott munkatársainak irányításával. Ennek során beszélgettek arról, milyen nehézségeik és álmaik voltak az embereknek a múltban, milyen érzéseik, reményeik és aggodalmaik vannak a jövővel kapcsolatban, hogy mi az a jövőkép és hogyan lehet az egyén, a társadalom és Európa jövőjével kapcsolatos elképzeléseket jövőképpé alakítani. Az első nap végére mindenki elkészített egy első, nyers jövőképet, ezek közül szavazással választottak ki tízet a résztvevők, majd sorsolással döntöttük el, hogy ki melyikben fog tovább dolgozni. A második napot a jövőképek részletes kidolgozására, a közös javításra, csiszolgatásra és véglegesítésre fordítottuk.

Ez a gyűjtemény tehát nem az egyes résztvevők külön-külön elkészített munkája, hanem hosszas és komoly közös viták, együttgondolkodás, kompromisszumok eredménye. Természetesen előfordult, hogy nem értett egyet minden egyes résztvevő egy jövőkép minden egyes részletével, de ez nem is volt cél. Ez a katalógus különböző társadalmi háttérű, foglalkozású és beállítottságú emberek közös munkája arról, hogy 30-40 év múlva milyen jövőt szeretnének.

Beszélgetés a jövőről képek alapján

A CIVISTI kutatás magyar résztvevői

Balázs Róbert	Budapest	rokkantnyugdíjas, kereskedelmi végzettséggel
Balogh Anita	Budapest	egyetemi hallgató
Beke Gyuláné Marcsi	Budapest	ápolónő
Csobádi Lajos	Miskolc	nyugdíjas mérnök
Dénes László	Budapest	nevelőintézeti pedagógus
Fábián Attila	Budapest	rendszergazda
Györgyövcics József	Budapest	ELMŰ elektrikus
Juhász Gabriella	Salgótarján	orvoslátogató
Kavecz Attiláné Zsóka	Miskolc	tanítónő
Liker Jánosné Marika	Békéscsaba	közalkalmazott (MÁV), rokkantnyugdíjas
Nagy István	Szentendre	villanyszerelő
Nagy Jenő	Budapest	szellemi szabadfoglalkozású; bölcességkedvelő, boldogságkutató
Németi Vilmos	Budapest	informatikus
Őze Józsefné Ica	Budapest	nyugdíjas
Papp László	Budapest	tanuló
Pocsai József	Budapest	népművelő
Rab Edina	Budapest	pénzügyes
Sarkadi Sándor	Budapest	rehabilitációs szakértő, tanár
Szántai Szilárd	Budapest	tanuló
Urfi István	Gárdony	nyugdíjas, volt rendőr, őrsparancsnok
Virágos József	Budapest	elektronikai műszerész
Vörös Tamás	Budapest	középvezető

A Medián munkatársai

A beszélgetéseket koordinálták:

Bakonyi Eszter
 Ferencz Magdolna
 Kiss Kinga
 Körmöczi Andrea
 Ságvári Bence

Szervezők:

Keczeli Zsuzsanna
 Virág Mariann

A magyar jövőképek

1. jövőkép

Az EU és a családalapítás és családfenntartás segítése

Rövid összefoglalás

Az állam, társadalmi, egyéni segítség dimenziói

1. szellemi – értékorientáció – közgondolkodás - média
2. lelki – a dűlától a családsegítőkön át a hospice-ig
3. anyagi – adókedvezmény, hitel, induló támogatás
4. társadalmi – lakás mint jog – gyerekbarát intézmény
5. szolgáltatásbeli – jogi, technikai

Részletes leírás

1. Az első lakás és létminimum mint szociális jog – felnőtté válást segítő olcsó bérlakás
2. Kedvező hitel, támogatás stb. többgenerációs ház építéséhez.
3. A falura való visszaköltözés támogatása – ingyen házhely, távmunka
4. Minél több gyerek szocializálódjon kerti munkát, állatgondozást stb. látva
5. A létező munkahelyek családbarátabbá tétele (részmunkaidő, rugalmasság stb.)
6. Családi vállalkozás – otthoni munkavégzés – apáról fiúra szálló mesterség és munkaerőkölcs
7. A háztartási munka könnyítése: technika, szolgáltatás – és megbecsülése
8. Olyan jövedelem, hogy az anya ne kényszerüljön távol, lélekölő munkát végezni
9. Szociálpolitika: komoly családi pótlék, főállású anyaság stb.
10. Kiterjedt önkormányzati, alapítványi családsegítő szolgáltatások
11. Mélyszegény, nyomorgó, hajléktalan családok kiemelt támogatása
12. Családi sportpálya, művelődés, hitélet stb.
13. Teljes intézményi háló: szülőotthon – bölcsőde stb. – szociális otthon – hospice
14. Sokgyerekes családmódel preferálása – nagycsaládok érdekvédelme
15. Örökbefogadás katalizálása + lelki meddők, deviánsok, szinglik segítése + lombik
16. Családbarát közlekedés – gyerekkocsi, kerékpár – többgenerációs autó stb.
17. Családegyesítő, békéltető, mediáló szolgáltatások (válásmegelőző, krízisintervenciós)
18. Az öregek szerepe, tisztelete – házi betegápolás – munkamegosztás – otthon halni meg
19. A nem szerencse-, hanem konstruktív versengésen alapuló játék
20. Állami gondozottak családba helyezése – beteg, fogyatékos gyereket nevelők segítése
21. Védőnő, családorvos, pap, pszichológus: családismerő segítség
22. Heteroszexuális kapcsolatok pozitív diszkriminálása
23. Az anyaság tisztelete – egyenrangú, de eltérő női-férfi szerep
24. Valláserkölcsei nevelés – a házasság szentsége – szerelmi házasság és hűség

A jövőkép előnyei

A társadalom hasznos polgárokat kap és boldog embereket, akik nem menekülnek betegségbe, nem indulnak el a kriminális karrier útján, nem lesznek „szociális eset”, akik nincsenek kitéve szekták, szélsőséges politikai mozgalmak, szélhámosok stb. csábításának, viszont társasági és közéleti emberek.

Mi szükséges a megvalósításához

1. vallás – erkölcs: nevelés
2. filozófia és pszichológia: oktatás
3. szociál-, oktatás-, gazdaság- stb. politika
4. média, közvélemény-formáló elit

2. jövőkép

Az élet érték

Rövid összefoglalás

Egészségileg és anyagilag nyugodt öregkor. Emberi és állampolgári jogon járó egészségügyi és szociális ellátás, amely magában foglalja a lakóhelyhez és a teljes ellátási biztonságához való jogot is (élelmiszer, ruházat). A személyi közlekedési logisztikai megoldások balesetmentes mozgást biztosítanak.

Részletes leírás

Reggel a család kipihenten felkel, majd együtt egy rövid kocogás után az étkezőben találkoznak, miután mindenki a személyi orvosdiagnosztikai készülékével ellenőrizte magát. Az édesapa előveszi az ételt az automatából, az édesanya meg beprogramozza és összeüt valamit magának és a gyerekeknek. Kellemes beszélgetés közepette megreggeliznek, közben jelez a családi „csőposta”, hogy megérkezett a napisajtó, valamint a tegnapi árurendelés. A család útnak indul. Az édesapa a munkahelyére, az édesanya a szüleihez, a gyerekek meg nem titkolt örömmel az iskolába. Az édesapa a kutatóintézetben egy olyan témán dolgozik, amely az életkor növeléséhez szükséges technológiákat vizsgálja. Eközben az édesanya a szüleinek segít a ház rendben tartásában. Egy jelzést kap a személyi kommunikációs eszközén, hogy a gyerekek útban vannak hazafelé. Egy rövid búcsú után a szállító automatával közli a címet, az ajtók bezáródnak, a kedvenc zenéje felcsendül, majd egy kis idő múlva a lakásához ér. A gyerekek már otthon vannak, és a férj is nemsokára hazaérkezik. Elkezdődik az esti élménybeszámoló, ahol megbeszélik azt, kivel mi történt. Megbeszélik azt is, hogy a lakhely rendbetételének most ki lesz a felelőse, és azt melyik nap csinálják. Ekkor tervezik meg a következő családi nap programját is.

A jövőkép előnyei

Generációkról generációkra egyre több tudás és tapasztalat adódhat át közvetlenül a családokon belül. A gyógyászati szereket és eszközöket kompetens technológiák ellenőrzik, melynek előnye a mellékhatások csökkenése.

Negatív hatásai

Újabb generációs problémák alakulhatnak ki az idősebbek és a fiatalabbak között.

Mi szükséges a megvalósításához

A családtagok szerepvállalását át kell gondolni és jól kommunikálható mintákat célszerű kialakítani. Az életkor növelésével fontos a pénzügyi biztonság kérdéseit újragondolni.

Az egyén, a társadalom és Európa jövőjével kapcsolatos remények és aggodalmak

3. jövőkép

Megújuló szépség és hasznosság

Rövid összefoglalás

Megújuló energiaforrások teljes körű kihasználása
 Környezetbarát technológia alkalmazása, termékek előállítása
 Prevenációs programok és szelektív gyűjtőpontok támogatása
 Veszélyes hulladékok kezelése

Részletes leírás

Megújuló energiaforrások közé tartoznak a víz, a szél, a nap és a geotermikus energia. E megújuló energiaforrások felváltanák a jelenlegi fosszilis energiahordozókat.

Azok a vállalatok, amelyek természetbarát technológiát alkalmaznak, mentesülnek bizonyos adók alól, és a megtakarított összeget e technológiák fejlesztésére használják fel. Ezért olyan nyersanyagok használatát fogják alkalmazni, amelyek újrahasznosíthatóak.

Tudatosítani kellene a háztartási hulladékok fontosságát, prevenációs programok segítségével, amelyek más szemszögből is bemutatják a hulladék felhasználását, és így tudatosan bennük, hogy a kidobandó hulladékból új érték állítható elő. Szelektív újrahasznosító központok jönnek létre, amelyek úgy épülnek fel, hogy a szelektív hulladékot szakszerűen kezelik.

A veszélyes hulladékoknak minősülő termékek esetében a vállalat biztosítson olyan gyűjtőpontokat, ahol ezeket a hulladékokat tárolják és végezzék el az újrahasznosítást.

A jövőkép előnyei

A várható élettartam növekedése.

Negatív hatásai

A technológiai váltás miatt bizonyos munkahelyek megszűnnek.

Mi szükséges a megvalósításához

Fogyasztói magatartás megváltoztatása.

Környezetbarát technológiák támogatása.

A vállalatok profitorientáltságát környezetbarát-központúvá tenni.

A remények és aggodalmak csoportosítása

4. jövőkép

Egy boldog nap – 2045. április 16. kedd

Rövid összefoglalás

- demográfiai trend változása
- a család szerepének hangsúlyozása
- a várható élettartam növekedése
- a halálos betegségek, járványok leküzdése
- környezetszennyezés csökkenése
- az energiagazdálkodás átalakítása
- a közlekedés teljes harmonizációja
- életmódváltás az oktatás szerepének fokozásával (prevenció)

Részletes leírás

2045. ÁPRILIS 16. KEDD

- 8:00- A multifunkciós, biomechanikus robot „csicseregve” ébreszt, megkérdezi, hogy kávét vagy üdítőitalt (friss gyümölcslé) kívánok. Figyelmesen megjegyzi, hogy a párom a közösségi uszodában már három távot leúszott, s a gyermekek (három) a nagyszülőkkel az ebédlőben reggeliznek. Közli továbbá, hogy kedd van, és elkezdődött a négynapos munkahetem, 10-től tárgyalásom van. Csatlakozom a páromhoz, elmegyek a wellness-központba (20 családonként van megépítve egy) egy frissítő masszázusra.
- 10:00-12:00 Interaktív telefonon keresztül „világangolul” konferencia az afrikai és ázsiai kollégákkal. Téma: Milyen új alternatív energiával lehet a világméretű utazást megkönnyíteni.
- 12:00-13:00 Ebéd
- 13:00-13:30 Relaxáció
- 13:30-14:30 Labormunka: kísérlet az agyi frissesség és a teljesítőképesség fokozásának növelésére 120 év fölött.
- 14:30-15:30 Tárlatvezetés diákoknak (biológia, történelem óra), Hogyan oldották meg a rák, az AIDS és a járványok gyógyítását címmel.
- 15:30- A mágnesvasút hazarepít, ahol a gyermekeimmel régi magyar verseket tanulunk 15:40-től.
- 16:00-17:00 Mágnesvasúttal kimegyünk kirándulni és kocogni az erdőbe.
- 17:00-18:00 Közös családi vacsora.
- 18:00-19:00 Régi magyar hangszerek bemutatója, illetve a családoknak, gyermekeknek népdaléneklési verseny.
- 19:00-20:00 Családi program (közösen a nagyszülőkkel): sakk, kártya, társasjáték, beszélgetés stb.
- 20:00-21:00 Térhatású mozi a gyermekeknek, nagyszülőknek. Interaktív kvízzjáték barátok, családok között a közösségi klubban 23 óráig.
- 23:30- Pihenés

Európa előregedési trendje megfordult.

A szociális, gazdasági, oktatási támogatások révén, a jobb munka- és szabadidő-kihasználás segítségével több gyermek születik. A bankok kiemelten támogatják a gyermeket vállaló családokat. A háromgyermekes családmódel uralkodóvá válik.

Az orvosi technológia fejlődik és egységesedik az Európai Unión belül. Az emberek várható élettartama 120-130 év.

A hulladékok újrahasznosulnak.

A megújuló energiák használatával a környezetszennyezés minimalizálódik.

Az egészség-megőrzési programok és a preventív munka sikere a drogok, az alkoholfogyasztás és dohányzás mértékét jelentősen csökkentik.

Eltűnnek olyan halálos betegségek, mint az AIDS, rák, a járványok megszűntek.

A munkanélküliségi ráta 2 százalék alatt van.

A kulturális és sporttevékenységek, a hagyományok tudatos ápolása a szabadidő eltöltésének legfontosabb elemei.

A megújuló és fúziós energiákkal a szénhidrogéneket kiszorítottuk az energiaiparból.

A közlekedés harmonizációjával megszűnt a várakozási idő, az Unió legtávolabbi pontjai is két órán belül elérhetővé váltak.

A „világangol” az EU-nak is közös nyelve.

Megszűntek a társadalmi rétegek közötti kirívó különbségek.

Leküzdöttük az etnikai problémákat a tolerancia magasabb szintre fejlődésével.

A jövőkép előnyei

Az egyénnek: hosszabb, tartalmasabb, nyugodtabb élet.

A családnak: összetartozás erősödik.

A társadalomnak és a világnak: tisztább környezet, hatékonyabb oktatás és nevelés, fejlettebb társadalom – és mindenki számára elérhető.

Mi szükséges a megvalósításához

- jogszabályok
- szociálpolitika, szociológia
- pszichológia
- orvostudomány, egészségügy
- környezetgazdálkodás
- közgazdaságtan, gazdaság
- oktatás, nevelés
- úrkutatás

Minden csoport meghallgatja a többiek reményeit és aggodalmait

5. jövőkép

Energiapazarlás megszüntetése, energiaspórolás

Rövid összefoglalás

A gazdasági növekedés prioritása miatt az energiakészletek végezzé válnak.

Új energiaforrások, a kimerülő régi fosszilis energiák helyett fúziós erőmű.

Atomenergia felhasználása átmenetileg.

Megújuló energiaforrások hatékonyabb használata – 10 százalék az összes energiához képest –, amíg lehet!

Részletes leírás

Azt gondoljuk, az olajlobbi vagy a tudósok páncélszekrényében már ott lapul a „fúziós” erőmű elvi megvalósíthatóságának terve (lásd Teller Ede), így az energia előállítására alkalmas jelenlegi erőművek (szénerőmű, földgázerőmű, olajjal működő erőmű) helyett maghasadási, illetve magfúziós elven működő erőművek lesznek. Eltűnnek a jelenleg használatos, fosszilis anyagok elégetésén alapuló környezetszennyező erőművek. Az új, fúziós erőmű feleslegessé teszi ezeket, annyi hőenergiát termel, mint három atomerőmű kb., ami turbinákat hajt, a végeredmény elektromos áram. Ez a fúziós energiaforrás szinte kimeríthetetlen és nem környezetszennyező. Az összes szén-dioxid-kibocsátású erőművet kiváltja. A járműveket, autókat hidrogén hajtja, a többi berendezést áram. Gyárak, háztartások, ipari berendezések energia-felhasználásának optimalizálása. Szankcionálják, büntessék a régi típusú energia-felhasználókat és büntessék az energiapazarlókat!

A jövőkép előnyei

Szén-dioxid-kibocsátás drasztikusan csökkenne vagy megszűnne, újra zölddel telepíthetnénk be a földeket. Vízművel rengeteg energiánk lenne, így újabb 50 évre biztosítanánk az energiákat az ipar és a háztartások számára.

Negatív hatásai

1. Ha nem jól használnánk fel vagy még több berendezést üzemeltetnénk az új energiával, akkor az is végessé válna.

2. Nukleáris erőmű építése, működtetése nemzetközi kontroll, felügyelet alatt működhessen, hogy elkerüljük a nukleáris katasztrófát.

Mi szükséges a megvalósításához

Szakértőkre, atomfizikusokra, pénzre, hogy létrehozzuk a fúziós erőművet. Az irányítás tudósok és gazdasági szakértők kezébe kerüljön, és ne a globális politikára bizzuk!

Törekedjünk az energia-stoppra és az energiával való spórolásra! Egyrészt ez technikai kérdés. A mérnökök találjanak ki olyan berendezéseket, amelyek elektromosan és energiatakarékosan működnek! Például fejlesszenek ki hibridhajtású járműveket, még takarékosabb hűtő-, mosó-, sütőberendezéseket. Másrészt szükséges az energiatudatos látásmód kialakítása képzéseken keresztül:

- az oktatáson keresztül már általános iskolában,
- a munkahelyeken is tartsanak ilyen előadásokat, mint egykor a tűzvédelemről,
- matricákkal lássák el az energiatakarékos berendezéseket, ezek kódját kötelező lenne ismerni.

Harmadrészt szankciókat kell bevezetni az energiapazarlókkal szemben:

- energiapazarlók megbüntetése,
- szennyezők megbírságolása,
- azon tudósok felelősségre vonása, akik az energiapazarlást nem szűrik ki.

Büntetni kéne azt (lehet magánszemély vagy multi), aki rossz szabvánnyal, rossz energiatanúsítvánnyal rendelkező gépet, elektromos berendezést üzemeltet. Akár börtönnel,

akár pénzbüntetéssel kellene büntetni, aki szabálytalanul üzemelteti a berendezéseket, aki fittyet hány az energiatakarékosságra.

Azokat a multikat is óriási pénzbüntetéssel kell sújtani, akik megpróbálják áthágni az energiatakarékos szabályokat a nyereség reményében.

Minden olyan berendezést ki kell vonni a forgalomból, amelyik nem rendelkezik pozitív energiatanúsítvánnyal! Az autóknak, házaknak, elektromos berendezéseknek is ISO-energiatanúsítvánnyal kell rendelkezniük, ami egy szakértő számára kiszámíthatóvá teszi az energiafogyasztását. Így optimalizálhatja az energiafogyasztást. Ösztönözzék a legjobb, legenergiatakarékosabb berendezések vásárlóit – például „cserebeszámítás” –, és az üzemeltetésükre adjanak bónuszokat!

Kötelezzék a rossz energiatanúsítvánnyal rendelkező házak tulajdonosait, hogy modernizálják házaikat, energiatakarékosabbá tegyék! Ha nem tesznek eleget ennek, bontsák le a tulajdonukat! Vagy inkább öko-, tökéletes szigetelésű lakóparkokban éljenek az emberek!

A régi típusú kocsikat vonják ki a forgalomból, mint annak idején a kétüteműeket! Rendezzenek akciókat a régi elektromos készülékek begyűjtésére, besajtolására! Adjanak pénzt azoknak, akik leadják régi készülékeiket!

Szavazás az első, nyers jövőképekre

6. jövőkép

Lokális saláta globális módra. A globalizáció negatív hatásainak csökkentése

Rövid összefoglalás

A globális, multinacionális tőke és profit pozitív hatással legyen a helyi közösség, település és/vagy régió életére, fejlődésére, az emberek boldogulására. Mindent meg kell tenni a globalizáció negatív hatásainak csökkentésére.

Részletes leírás

Jövőképünk szerint jelentősen csökkenteni kell a multinacionális, nemzetek feletti profitorientált cégeknek való kiszolgáltatottságunkat. A megtermelt, létrehozott értékeknek egyre növekvő arányban kell helyben maradnia. A nagyobb, növekvő profitnak növekvő arányban kell a helyi közösség javát szolgálnia. E célok megvalósulása érdekében határozottabb és hatékonyabb társadalmi kontrollra van szükség a lokálpatrióták részvételével. Az egyenlő bánásmód elve szerint meg kell vonni a multik adókedvezményeit. Előnyben kell részesíteni a magyar árut és munkaerőt, konkrét normatívák alapján. Ösztönözni kell a külföldi tulajdonosok helyi társadalmi szerepvállalását a profit terhére (például iskolák, egészségügyi és/vagy nonprofit intézmény, ügy, projekt támogatása). Létre kell hozni a helyi és regionális lobbizási kereteit.

Nézzünk mindegyikre egy példát!

Magyar Géza vagyok, Alsónémediben élek, feleségemmel két általános iskolás gyermeket nevelünk. Zöldségtermesztéssel foglalkozunk családi vállalkozás keretein belül. Ilyenkor májusban salátát szállítunk a helyi nagyáruházba, amit helyben rögtön kifizetnek nekünk. A külföldi tulajdonú áruházlánc helyi egységében csupa ismerősöm dolgozik, akik elégedettek biztos megélhetést garantáló munkájukkal és korrekt munkáltatójukkal. Az áruház az aznap megmaradt, holnapra már nem friss salátát zárás után helyi nyugdíjasotthonunknak adományozza. Ma munka után az iskola anyák napi gyermekműsorát nézzük meg, aminek főtámogatója a nagyáruház, egyik külföldi tulajdonosa pedig személyes díszvendége lesz. Végül csak annyit még, hogy ez itt nem a reklám helye, de a tojásos nokedli salátával az igazi.

A jövőkép előnyei

A demokratikus kapitalizmus emberi arcát mutatja és segíti a helyi társadalom gyarapodását.

Negatív hatásai

Valamennyire csökken a multik profitja, de nem fognak ettől rosszabbul élni.

Mi szükséges a megvalósításához

A helyi, öngazgatási érdekek és igények felemelése a nagypolitika szintjére. Lobbizási törvény alkotása helyi és regionális lobbizási szervezetekkel.

7. jövőkép

Hagyományos, többgenerációs családmmodell az Unióban

Rövid összefoglalás

A hagyományos, többgenerációs családi modell támogatása. Az élhető család, amit meghatároz a mikro- és makrokörnyezet. Ennek köszönhetően létrejön egy társadalmiszerkezet-változás.

Részletes leírás

Stabil és harmonikus, biztos értékrendek kialakítása, aminek köszönhetően hitelesen képviselhető jövőkép jön létre, amely változásokat és válságokat képes átvészelni. (Új társadalmi szerkezet.) Ebben a modellben megtalálja helyét a szépkorú nyugdíjas, az aktív kereső és a járhatóbb életutat remélő gyermek.

2045-ben egy többgenerációs család közös reggelije egy egész család bevonásával zajlik. A férfi és női szerepek megosztása a családban: A harmadik és legkisebb gyerekekkel az apuka marad otthon. A munkahely által támogatott lakóhelyről, a kedvezményes bérleményű ökoházból pár perc alatt megközelíthető. Az egy fő dolgozó a családból képes biztosítani az egész család egzisztenciális és anyagi jólétét. A nagyszülők a lakóháznak megfelelő ökoszisztémát működtetik. Nagypapa napkollektort javít, nagymama biokertet gondoz. Az otthon maradó szülő olyan iskolába viszi a gyermekét, ahol lehetőség van az igény szerinti integrált oktatásra (nemre, fajra, nemi identitásra, sérültségre nézve tekintet nélkül zajlik). Az uniós tagállamok között a társadalmi megújulás operatív program (TÁMOP) támogatásával a család akár az EU bármely övezetébe is elmehet csereüdüléssel az üdülési csekk segítségével. A médiában az uniós tagállamokra szabott hagyományörző, image-építő műsorok és reklámok is helyet kapnak főműsoridőben. A társadalmi felelősségvállalás (CSR) kiterjedt pályázati rendszer segítségével az oktatási, a kulturális, a szabadidős tevékenységek támogatása családonként is elérhetővé válik. Ezeket országonként egy-egy szervezet koordinálja. Magyarországon a Nagycsaládosok Országos Egyesülete (NOE).

A jövőkép előnyei

Létrejön egy társadalmiszerkezet-változás, amely a többgenerációs családmmodell működését segíti.

Negatív hatásai

A hagyományos, többgenerációs családok számára jó, ettől eltérők számára lehet negatív.

Mi szükséges a megvalósításához

A hagyományok biztos ismeretére. Oktatásügyi szakpolitika, kommunikáció és családi-szociális szféra civil és kormányzati párbeszéde. Egységes szociális EU-s intézet létrehozása régiónkénti koordinálással. A megváltozott munkaképességűek visszavezetésével a munkaerőpiacra valamennyi anyagi erőforrás felszabadítható. A reális közterhek szintén szükségesek. És harmónia a családban.

8. jövőkép

Boldog magyar gyermek és diákként az Unióban

Rövid összefoglalás

- A nevelés meghatározója a család
- Kisebbségi csoportok kulturális együttműködése
- 18 éves korig többnyelvű alapképzés
- Uniós országokon belüli szabad iskolaválasztás
- Megvalósult az oktatásban az elméleti és gyakorlati képzés összhangja

Részletes leírás

Nevelés: a bölcsőde szerepe csökken, a távmunka igénye megnő.

Alap: a család (gyes és gyed alanyi jogon, az apa is igényelheti). A családmodell kialakításához társadalmi segítség, hogy kevesebb legyen az állami gondozott gyermek.

Óvoda: 3-6 éves korig együtt, nem széttagoltan nevelődnek. Ennek lényege, hogy a nagyobb gyermekek példaképek a kicsiknek, húzóerők.

Iskola: 18 éves korig, általános tanterv, ami kiegészül a következőkkel: környezetvédelmi ismeretek, egészségtan, viselkedéskultúra és erkölcsstan. Ez utóbbi ismeretekből középfokú és felsőfokú képzéseknél vizsgakötelezettség. 18 éves kortól +2 év szakmai képzés vagy +5 év egyetemi.

A kultúra szerepe: a közösségi igényeket kielégíti és minőségi (mozi, színház, koncertek stb.). Művelődési központok (városokban és vidéken) jönnek létre, és ezek komplex szolgáltatást nyújtanak. Az írott sajtó minimális szerepére szűkül. A vallások és a közösségek szerepe megnőtt.

Oktatás: az állami és az egyéni igények összehangolása. Alapjog az első diplomáig, és az átképzések ingyenesek. Ösztöndíj: teljesítményorientált. Ezáltal az uniós országok iskoláiba lehet járni, és ingyenes a tanulás az első diplomáig. Cél: az egyik a gyakorlati szakmai ismeretek megszerzésének elsődlegessége, a másik az óvodától kezdve folyamatos nyelvoktatás. Átképzés: rehabilitáció, valamint az egyéb rászorultaknak, és mindkettő ingyenes. Vizsgák: közép- és felsőfokon. A felsőfokút egy uniós bizottság előtt, az anyanyelvén kívül még két nyelven, mégpedig úgy, hogy az egyik nyelv uniós, a másik pedig egy választott nyelv.

Egy nap leírása:

Apa: reggel elmegy dolgozni.

Anya: repülőtérré viszi gyermekét, aki Londonban tanul. A középiskolás gyerek távoktatásban tanul, jelenleg szakmai gyakorlaton van, fodrász. Az anya is elmegy dolgozni.

Étkezés: külön-külön, a munkahelyen és az iskolában.

Családi élet: az anya munkából való hazaérkezésével kezdődik, aki részmunkaidőben dolgozik, hogy el tudja látni a családi és a háztartási tevékenységet.

Gyerekek: délelőtt iskolában vannak, délután sportolnak, a barátaiknál vannak stb. Elektronikus úton tartják a családtagok a kapcsolatot egymással (videotelefon).

Este: többségében közös együttlét.

Hétvégén: közös kulturális és sport programok. A távolabbi rokonokkal elektronikus úton tartják a kapcsolatot.

A jövőkép előnyei

Az emberek több nyelvet beszélnek, több szakmával rendelkeznek. Akiknek az anyagiak vagy a távolságok miatt nehéz bejárni az iskolába, azoknak megnő a lehetőségük, esélyük.

Negatív hatásai

Csökkennek a közvetlen emberi kapcsolatok.

Mi szükséges a megvalósításához

- Technika fejlődése, nyelvi képzés, szakképzés, technikai ismeretek
- Családtámogatás
- Az adott kor legkorszerűbb technikáival vannak felszerelve az iskolák
- A fejlődés fontosságának biztosítása, megfelelő jogi és anyagi, valamint egyéb emberi erőforrások

A jövőképek kibontása párokban vagy hármással

9. jövőkép

Életben maradás feltétele: az ivóvíz

Rövid összefoglalás

Vegyszermentes ivóvíz. A permetezőszerek, tisztítószerek laboratóriumi ellenőrzése és a mérgező anyagok kiszűrése. Az ivóvíz mennyiségének növelése, a minőségének javítása. Amiben gazdagok vagyunk, azt meg kell becsülni.

Részletes leírás

Az életben maradás nagyon fontos feltétele az iható, tiszta, emberi fogyasztásra alkalmas ivóvíz.

A rejtett ivóvíz feltárása, a meglévő készlet megőrzése. Nagy teljesítményű tisztítórendszerek használata, szennyvizek tisztítása a folyóba való visszaengedése előtt.

Ásott kutak, illetve artézi vizek újbóli feltárása, a meglévők tisztítása, megtartása, újra üzemeltetése. Kutatócsoportok támogatása, segítése, hogy minél eredményesebb legyen a munkájuk.

Visszatérve az ásott kutakra, ezek előnye, hogy a lakosság saját telkén tudja kitermelni a megélhetéshez szükséges vizet.

Szükség van a fertőzött talajok vizsgálatára, például a bányák területén, környékén. A biotermelést részesítsék előnyben a tiszta víz érdekében is.

A jövőkép előnyei

Életben maradás és az egészség megőrzése. Az emberek, állatok, a természet, növényzet fennmaradásához kell.

Negatív hatásai

Ha nem lesz víz, nem lesz élet. Nagyon fontos, mert a víz egyenlő az étellel. Az emberek, állatok, a természet és a növények számára (fontos).

Mi szükséges a megvalósításához

Kutakra, erőművekre. És nagyon jól képzett szakemberekre.

Két pár megvitatja, mi hiányzik még a jövőképeikből

10. jövőkép

Nyugodt időskor – aktívan

Rövid összefoglalás

Nyugdíjkorhatár, kedvezmények.
Egészségmegőrzés, prevenció.
Állami és magán-nyugdíjbiztosítás, EU-s nyugdíjalap.
Több generáció együttélése.
Aktív életmód, tapasztalatok átadása.

Részletes leírás

Egy átdolgozott élet után elérte a nyugdíjkorhatárt, amely nőknek, férfiaknak 65 év. 40 éves korától mindenre kiterjedő, kötelező szűrővizsgálatokon vesz részt. A nyugdíja két részből tevődik össze: 50 százalék állami nyugdíj, 50 százalék magánnyugdíj pénztári takarékoságból. Nem tart attól, hogy nyugdíj nélkül marad, mert az EU-s országok létrehozta egy közös nyugdíjalapot, amelyből a kevésbé fejlett országok nyugdíjalapjainak kiegészítésére használnak fel, mivel a nyugdíjrendszer az EU-ban egységes.

A nyugdíjba menéssel nem szakadt meg a kapcsolata a munkahellyel, számítanak arra a szaktudásra, amit felhalmozott. Közreműködik volt munkahelyén az úgynevezett Idősek Tanácsában hetente egyszer. Aktív életet szeretne élni továbbra is, ezért több civil szervezet munkájában is részt vesz. Ebéd után elmegy abba a gyógyfürdőbe, ahová 55 éves korától kedvezményesen jár. Megtervezi, hogy holnap melyik klubba megy, mert szeretné megtanulni a szobrászatot. Holnap délelőtt szeretné meglátogatni azt a régi barátját, aki eladta a lakását, és ennek fejében szociális intézményben él. Sajnos a szomszédjának nem adatott meg ez a lehetőség, de mivel van három gyermeke, akiktől ugyan nem akart segítséget kérni, de a családsegítő kötelezte őket, hogy az intézményi ellátásában anyagi helyzetük arányában részt vállaljanak. Mivel náluk több generáció él együtt, délután lehetősége van az unokáival foglalkozni.

Este hangvezérléses pda-n beszél azzal a barátjával, akinek speciális, a közt érintő foglalkozása van és mivel elérte a 60 éves kort, már nyugdíjba ment.

A jövő héten ünneplik idős szülei 65. házassági évfordulóját, amit egészségesen megérték, mert az öregkori betegségek kezelése nagyot fejlődött, valamint eddig is folyamatosan igénybe vették az egészségpénztári tagsággal járó kedvezményeket.

A jövőkép előnyei

Nyugodt öregkor, nem lesznek frusztrált emberek. A nyugdíjas nem érzi, hogy felesleges, mert aktivitását a társadalom igényli.

Mi szükséges a megvalósításához

Társadalomkutatók, Szociális és Egészségügyi Minisztérium, civil szervezetek.
Egységes, kidolgozott, kiszámítható nyugdíjreform.

A közös munka folytatása

A jövőképeket ezután mind a hét országban lefordítjuk angolra, hogy a kutatók el tudják készíteni az összehasonlító elemzést, illetve hogy más országok polgárai számára is elérhető legyen.

2009 őszére újabb találkozót tervezünk azért, hogy a magyar beszélgetés résztvevőivel közösen áttekintsük a hét ország polgárainak jövőképeiből összeállított közös katalógust.

2010 áprilisában rendezzük meg a nemzetközi szakértői workshopot, ahol szakértők és a témák érintettjei elemzik a polgárok jövőképeit.

2010. október elején kerül sor a polgárok második találkozójára, az időpontot később véglegesítjük.

2011 januárjában a projekt végső eredményeit mutatjuk majd be Brüsszelben, az európai uniós döntéshozók számára. 2011 tavaszán tájékoztatjuk a magyar beszélgetés résztvevőit, hogy milyen eredménnyel zárult a közös munka.

A párok véglegesítik a jövőképeket

A kész jövőképek bemutatása a többieknek

A kutatásban részt vevő partnerek

Dánia	Dán Technológiai Tanács	DBT	http://www.tekno.dk
Finnország	Nemzeti Piackutatási Központ	NCRC	http://www.kuluttajatutkimuskus.fi/?l=en
Belgium	A Flamand Parlament Társadalom és Technológia Intézete	IST	http://www.samenlevingentechnologie.be/ists/index.html
Málta	Máltai Tudományos és Technológiai Tanács	MCST	http://www.mcst.org.mt/
Bulgária	Alkalmazott Kutatási és Kommunikációs Alapítvány	ARC Fund	http://www.arcfund.net/index.php
Magyarország	Medián Közvélemény- és Piackutató Intézet	Medián	http://www.median.hu/
Ausztria	Osztrák Tudományos Akadémia Technológiai Felmérések Intézete	OeAW-ITA	http://www.oeaw.ac.at/ita/